

УДК 611.12:599.742.1

**МОРФОМЕТРИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СЕРЦЯ ЛИСИЦІ ЗВИЧАЙНОЇ
(*V. VULPES*) У КОНТЕКСТІ ПОРІВНЯЛЬНОЇ МОРФОЛОГІЇ ССАВЦІВ**

¹Горальський Л. П., доктор ветеринарних наук, професор

¹Овдіюк О. В., здобувач третього (освітньо-наукового) рівня

Сокульський І. М., кандидат ветеринарних наук, доцент

Колеснік Н. Л., кандидат ветеринарних наук, доцент

¹*Житомирський державний університет імені Івана Франка, м. Житомир*

Поліський національний університет, м. Житомир

Дослідження морфофункціональної характеристики серця у тварин і людини є актуальним напрямом сучасної біології та гуманної та ветеринарної медицини. Серце забезпечує безперервну циркуляцію крові в організмі, постачає клітини киснем і поживними речовинами та виводить продукти обміну. Будь-які відхилення у його роботі можуть спричинити серйозні патології. Саме тому, з'ясування морфофункціональної характеристики серця тварин класу *Mammalia*, є фундаментальним напрямком для проведення морфологічних, клінічних, будь-яких досліджень механіки серця та його фізіологічних процесів, результати яких можуть бути, як тести показників у норму, для діагностики захворювань серцево-судинної системи.

Метою дослідження було з'ясувати морфометричні особливості (лінійні параметри серця, його шлуночків та передсердь) у статевозрілих клінічно здорових тварин ($n=5$), що належать до класу *Mammalia* – ссавці, *Vulpes Linnaeus*, 1758 – лисиця звичайна.

Згідно аналізу морфометрії, за якими висота серця лисиці звичайної дорівнює $6,52 \pm 0,19$ см, ширина – $4,42 \pm 0,02$ см, окружність – $11,8 \pm 0,27$ см, а показник індексу розвитку серця – $147 \pm 3,76\%$, серце Лисиці звичайної еліпсоподібної форми, розширено-вкороченого типу. За таких показників найбільш розвинутими анатомічними структурами органу є шлуночки (правий та лівий), потім праве та ліве передсердя, що корелює з лінійними параметрами товщини їх стінок: товщина стінки лівого шлуночка достовірно ($P \leq 0,001$) у 3,23 рази більша, ніж у правого шлуночка (ПШ), відповідно, товщина стінки лівого передсердя (ЛП) достовірно ($P \leq 0,05$) більша за товщину стінки правого передсердя (ПП) у 1,4 рази.

За результатами органометричних досліджень, абсолютна маса серця статевозрілої лисиці дорівнює $40,6 \pm 1,96$ г, що становить $0,46 \pm 0,015\%$ від загальної маси тіла.

Отже, комплексне дослідження морфологічних та морфометричних параметрів серцево-судинної діяльності, а саме серця, має важливе значення для біології, порівняльної анатомії, фізіології, судової ветеринарії, для клінічної діагностики та лікування тварин, а також розширення знань про адаптаційні механізми серця до змін навколишнього середовища.